

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

S Ú H R N N Á S P R Á V A

o výsledku kontrolnej akcie

Kontrola hospodárenia a nakladania s majetkom štátu vo vybraných príspevkových organizáciách Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Predkladá

Dr. h. c. doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.
predseda
Najvyšší kontrolný úrad
Slovenskej republiky

Materiál obsahuje

Súhrnnú správu o výsledku kontroly

Bratislava december 2014

**Súhrnná správa
o výsledku kontrolnej akcie**

Zhrnutie

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky vykonal kontrolnú akciu hospodárenia a nakladania s majetkom štátu vo vybraných príspevkových organizáciách Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorej účelom bolo prekontrolovať dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri čerpaní verejných prostriedkov a nakladaní s majetkom štátu.

Kontrola bola vykonaná v Inštitúte pre výskum práce a rodiny a v Centre vzdelávania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Za kontrolované obdobie 2012, 2013 a v prípade objektívneho zhodnotenia kontrolovanej skutočnosti aj predchádzajúce a nasledujúce obdobie boli zistené porušenia viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov.

V Inštitúte pre výskum práce a rodiny bolo zistené, že kontrakty uzatvorené v rokoch 2012 a 2013 nezohľadňovali skutočnosť, že organizácia má okrem výskumných pracovníkov aj ďalších zamestnancov, ktorí sú pre jej chod nevyhnutní. Bežné výdavky boli rozpočítané len medzi zmluvne dohodnuté výskumné projekty, pričom kontrolovaný subjekt hradí aj iné výdavky potrebné pre fungovanie organizácie. Kontrakt taktiež neriešil situáciu, keď by pri výskumných projektoch nastali zmeny, napríklad zmenil by sa čas riešenia projektu, počet výskumných pracovníkov a situáciu, keď bolo potrebné vytvárať rezervy.

Spôsob uzatvárania kontraktu (kalkulovania nákladov a nadväzne pridelovania finančných prostriedkov na jednotlivé výskumné projekty) neumožňoval tak kontrolovanému subjektu zmysluplne a transparentne zostavovať rozpočet organizácie a následne v súlade s ním postupovať.

Kontrolou dodržiavania ustanovení zákona o verejnom obstarávaní bolo zistené, že pri zákazke s nízkou hodnotou na dodanie služieb na zabezpečenie chodu informačno-komunikačných technológií bola uzatvorená zmluva na dobu neurčitú, pričom podľa zápisu z prieskumu trhu mala byť s úspešným uchádzačom podpísaná zmluva na dobu určitú, a to na jeden rok. Nesprávne stanovenie predpokladanej hodnoty zákazky a tým postup obstarania zákazky bol v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní, podľa ktorého zákazku nemožno rozdeliť ani zvoliť spôsob určenia jej predpokladanej hodnoty s cieľom vyhnúť sa použitiu postupov zadávania zákazky podľa tohto zákona. Pri úhrade dvoch faktúr súvisiacich s touto zákazkou boli fakturované aj dve položky, ktoré neboli zmluvne dohodnuté a kontrolovaný subjekt ich uhradil v rozpore s uzatvorenou zmluvou. Ich úhrada bola pritom uskutočnená po predbežnej finančnej kontrole, ktorá na základe uvedeného nebola vykonaná v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

V prípade zmluvy o výpožičke nebolo možné posúdiť skutočnosť, či bol dodatok uzatvorený ešte v čase platnosti pôvodnej zmluvy, resp. či kontrolovaný subjekt užíval predmet výpožičky určité obdobie bez akéhokoľvek zmluvného vzťahu.

V prípade dodatku k Zmluve o poskytovaní telekomunikačných služieb a využití dátovej siete nebol zrejмый spôsob vykonávania zmluvne dohodnutých ustanovení, nebolo presne stanovené, aký rozsah služieb mal byť poskytovaný, ani za akú cenu.

V internej smernici o vnútornom kontrolnom systéme bolo uvedené, že finančnú kontrolu zastrešuje vedúci ekonomického úseku prostredníctvom predbežnej, priebežnej a následnej finančnej kontroly, čo nebolo v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Kontrolou boli tiež zistené nedostatky pri uplatňovaní Smernice o obehу účtovných dokladov.

V roku 2013 pri vyradovaní majetku nebola časť majetku zlikvidovaná do 30 dní od schválenia návrhu na vyradenie, čo nebolo v súlade s ustanovením smernice o správe majetku štátu.

V Centre vzdelávania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR bolo zistené, že zriaďovacia listina ani jej dodatky neobsahovali vecné a finančné vymedzenie majetku v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Tento zákon bol porušený aj nesprávnou evidenciou rozpočtových opatrení.

Zmluva za poskytovanie služieb bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci neobsahovala údaje o tom, že kontrolovaný subjekt dvakrát zmenil svoje sídlo a mesačné paušálne faktúry za tieto služby neobsahovali mesačný rozsah dodanej služby, čím nebola doložená preukázateľnosť výdavkov podľa zákona o účtovníctve.

V jedenástich prípadoch bol v mesačných pracovných výkazoch u vybranej vzorky zamestnancov prekročený týždenný limit 10 hodín v rozpore so Zákonníkom práce.

V dvoch prípadoch bola pri vyplatení dohôd mimo pracovného pomeru na základe duplicitných výkazov porušená finančná disciplína podľa zákona o rozpočtových pravidlách. Tento zákon nebol dodržaný aj pri uzavretí nájomnej zmluvy, keď sa kontrolovaný subjekt zaviazal na úhrady, ktoré zaťažili nasledujúce rozpočtové roky.

Súčasná výška mesačného nájomného za kancelárske priestory bola najvyššia za celé kontrolované obdobie a voči mesačnému nájomnému za kancelárske priestory v roku 2013 stúpala o 49,50 %, čím bolo takéto vynakladanie verejných prostriedkov nehospodárne v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách.

Okrem toho kontrolovaný subjekt ako správca majetku štátu nenaložil s nevyužívaným motorovým vozidlom v zmysle zákona o správe majetku štátu bez zbytočného odkladu, účelne a s maximálnou hospodárnosťou.

Odvoz a likvidáciu odpadu zabezpečovala spoločnosť, ktorá nemala vo svojom živnostenskom liste nakladanie s odpadmi a nebola ani zapísaná v zozname registrovaných osôb v zmysle zákona o odpadoch, čo nebolo v súlade so zákonom o správe majetku štátu.

Na základe kontrolou zistených nedostatkov boli Najvyšším kontrolným úradom SR navrhnuté tieto odporúčania:

- uzatvárať kontrakty tak, aby umožňovali zmysluplne a transparentne zostavovať rozpočet organizácie a následne v súlade s ním postupovať;
- vypracovať interný predpis tak, aby bol v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Podrobnejšie výsledky kontrolnej akcie, ktorej predmetom bola analýza hospodárenia, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri vynakladaní verejných prostriedkov, stav a ochrana majetku štátu, sú za jednotlivé inštitúcie uvedené v nasledovnej časti:

Inštitút pre výskum práce a rodiny

Inštitút pre výskum práce a rodiny (ďalej len „inštitút“) je vedeckovýskumná príspevková organizácia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

Inštitút je právnickou osobou, v právnych vzťahoch vystupuje vo svojom mene. Základný finančný rámec fungovania bol definovaný v každoročne podpisovanom kontrakte medzi inštitútom a ministerstvom na úlohy, ktoré mal inštitút vykonávať priamo pre ministerstvo. Nad rámec úloh kontraktu sa angažoval aj v iných vedecko-výskumných projektoch v spolupráci s domácimi a zahraničnými partnerskými organizáciami.

Finančné prostriedky na rok 2012 boli inštitútu poskytnuté na základe kontraktu vo výške 524 299,00 eur a cena prác riešiteľa za človeko-mesiac (ďalej „čm“) bola stanovená na 2 453,00 eur/čm. Plán výskumných projektov uvedený v predmete činnosti obsahoval 21 výskumných úloh. Pri každej z nich bol, okrem iných informácií, uvedený zodpovedný riešiteľ, personálne zdroje v čm, termín riešenia a náklady v eurách. Celková suma ich nákladov však bola 516 350,50 eur, čo predstavoval rozdiel 7 948,50 eur. Na základe uvedeného nebolo zrejmé, aká bola skutočná suma celkovej hodnoty prác, ani aká bola skutočná cena prác riešiteľa na čm.

Na rok 2013 boli poskytnuté finančné prostriedky na základe kontraktu až 11.03.2013, čím kontrakt nebol uzatvorený v súlade s uznesením vlády SR, v zmysle ktorého majú byť vypracované kontrakty medzi ústrednými orgánmi štátnej správy SR a rozpočtovými a príspevkovými organizáciami v ich pôsobnosti vždy do 31. decembra predchádzajúceho roka. Do 31. januára má byť zabezpečené publikovanie kontraktov na internetových stránkach ministerstiev a organizácií a poskytnúť vedúcemu Úradu vlády SR potrebné údaje pre vytvorenie a publikovanie registra kontraktov, čím nemohla byť splnená ani táto povinnosť. Celková hodnota prác bola stanovená vo výške 509 299,00 eur, pričom kalkulácia prác bola pre tento rok určená v človeko-hodinách (ďalej „čh“) a cena práce vykonávateľa za čh sa stanovovala podľa priemernej mzdovej hodinovej sadzby každého riešiteľa, podielu režijných, mzdových a odvodových nákladov na hodinu výskumu a ostatných plánovaných režijných nákladov výskumu. Uzatvorený kontrakt počítal s využitím fondu pracovného času všetkých výskumných pracovníkov na 100 %.

Aj v roku 2013 pri rozpočtovaní bežných výdavkov kontrakt vôbec nezohľadňoval, že inštitút má okrem výskumných pracovníkov aj ďalších zamestnancov, ktorí sú nevyhnutní pre chod organizácie. Bežné výdavky boli rozpočítané len medzi zmluvne dohodnuté výskumné projekty. Organizácia hradí aj iné výdavky, napr. za energie, technickú podporu, internet, predplatné odborných časopisov a pod., ktoré nemusia mať priamu súvislosť s realizovanými projektmi, sú však potrebné pre vytváranie podmienok chodu organizácie a vytváranie podmienok riešenia výskumných úloh dohodnutých v kontrakte.

Kontrakt nerieši situáciu, keď by pri výskumných projektoch nastali zmeny, napr. zmenil by sa čas riešenia projektu, počet výskumných pracovníkov, a pod. V takej situácii nie je zrejmé, ako by sa upravovali bežné výdavky, ktoré nemajú priamu súvislosť s riešením výskumného projektu, ale sú potrebné pre chod organizácie.

Ministerstvo v kontrakte na rok 2012 požadovalo dokladovať plnenie úloh formou odovzdania sumárneho preberacieho protokolu a čiastkových preberacích protokolov za jednotlivé výskumné úlohy. Presný obsah dokumentácie nebol v kontrakte špecifikovaný. Špecifikoval len obsah polročného preberacieho protokolu a čiastkových preberacích protokolov za ukončené výskumné úlohy, kde ministerstvo požadovalo informácie o stave plnenia jednotlivých úloh a problémy spojené s ich plnením.

V roku 2013 požadovalo štvrtročné priebežné hodnotenie vecného a finančného plnenia kontraktu, ktorého súčasťou mal byť prehľad čerpania bežných a kapitálových výdavkov v členení podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie a v členení podľa programov, podprogramov, prvkov. Taktiež požadovalo sumárne preberacie protokoly a čiastkové protokoly za jednotlivé výskumné úlohy, ich presný obsah nebol špecifikovaný.

Z uvedeného vyplýva, že ministerstvo pri dokladovaní finančného plnenia kontraktu nepožaduje členenie podľa jednotlivých výskumných projektov. Inštitút zachytáva takéto plnenie na analytických účtoch. Spôsob uzatvárania kontraktu (kalkulovania nákladov a nadväzne prideľovania finančných prostriedkov na jednotlivé výskumné projekty) neumožňuje inštitútu zmysluplne a transparentne zostavovať rozpočet organizácie a následne v súlade s ním postupovať.

Sledovanie plnenia rozpočtu na analytických účtoch je pre pracovníkov organizácie prácou navyše, nakoľko výsledok tejto práce v konečnom dôsledku nadriadený orgán nesleduje.

Kontrolou dokumentácie k verejnému obstarávaniu bolo zistené, že inštitút mal pre oblasť verejného obstarávania v kontrolovanom období vypracované platné smernice, ktoré reagovali na zmeny zákona o verejnom obstarávaní na základe jednotlivých noviel a boli zapracované do predmetných smerníc. Za jednotlivé roky kontrolovaného obdobia obstarával tovary a služby zákazkami s nízkou hodnotou, pričom z predloženej dokumentácie boli zistené nasledovné skutočnosti:

- v roku 2012 na základe zápisu z prieskumu trhu z 18.01.2012 obstarával inštitút zákazku s nízkou hodnotou, kde predmetom verejného obstarávania bol komplex služieb na zabezpečenie chodu informačno-komunikačných technológií. V zmysle zápisu jediným kritériom na vyhodnotenie ponuky bola cena a s úspešným uchádzačom mala byť podpísaná zmluva na jeden rok. Na základe troch predložených ponúk sa víťazom stala spoločnosť, s ktorou bola 01.02.2012 podpísaná zmluva. Cena za poskytované služby bola na základe cenovej ponuky 400,00 eur mesačne bez DPH. Zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú, čo nebolo v súlade so zadávaním zákazky. Týmto postupom by nebol dodržaný finančný limit stanovený pri zákazke s nízkou hodnotou. Podľa zápisu z prieskumu trhu mala byť s úspešným uchádzačom podpísaná zmluva na dobu určitú a to na jeden rok, preto tento postup nebol v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, podľa ktorého zákazku nemožno rozdeliť ani zvoliť spôsob určenia jej predpokladanej hodnoty s cieľom vyhnúť sa použitiu postupov zadávania zákazky podľa tohto zákona.

Podľa predloženej dokumentácie suma za dané služby bola hradená mesačne vo výške 480,00 eur s DPH. Pri dvoch faktúrach však uhradil inštitút sumu vyššiu, nakoľko boli do ceny zahrnuté aj parkovné a servis, ktoré neboli zmluvne dohodnuté. Úhrada faktúr bola uskutočnená po vykonaní predbežnej finančnej kontroly. Z uvedeného vyplýva, že predbežná finančná kontrola nebola vykonaná v súlade so zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite“), v zmysle ktorého predbežnou finančnou kontrolou sa overuje okrem iného súlad s rozpočtom orgánu verejnej správy, uzatvorenými zmluvami a internými aktmi riadenia o hospodárení s verejnými prostriedkami.

- V roku 2013 na základe predloženého zápisu z prieskumu trhu z 25.04.2013 inštitút obstarával zákazku s nízkou hodnotou, kde predmetom obstarávania bol notebook. Na základe cenových ponúk na stránke heureka.sk bol vybratý dodávateľ, ktorý ponúkal daný notebook za najnižšiu cenu 777,86 eur. K predmetnej zákazke predložil kontrolovaný subjekt faktúru, ktorá bola vystavená na sumu 922,86 eur, pričom predmet dodávky pozostával z položky Notebook v sume 777,86 eur a z položky dokovacia stanica v sume 145,00 eur. Dokovacia stanica podľa zápisu z prieskumu trhu nebola predmetom obstarávania. Na základe uvedených skutočností nebolo možné posúdiť, či pri tejto zákazke bol dodržaný princíp hospodárnosti podľa zákona o verejnom obstarávaní.

Počas výkonu kontroly boli skontrolované všetky zmluvy platné a účinné v kontrolovanom období rokov 2012 a 2013. Kontrolou týchto zmlúv bolo zistené:

- Dňa 28.02.2011 bola uzatvorená Zmluva o výpožičke nebytových priestorov. Predmetom zmluvy o výpožičke bol nehnuteľný majetok – nebytové priestory v administratívnej budove na Župnom nám. č. 5 v Bratislave. Celková plocha vypožičaných kancelárskych priestorov predstavovala 434,64 m². Predmet výpožičky bol prenechaný vypožičiatelovi do užívania bezplatne. Inštitút uhrádzal v zmysle zmluvy percentuálne určenú časť prevádzkových nákladov a nákladov za poskytované služby. Zmluva bola uzatvorená na dobu určitú 2 rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto zmluvy. Zmluva nadobudla platnosť dňom udelenia súhlasu zriaďovateľa (t. j. 16. marca 2011) a účinnosť dňom nasledujúcim po dni zverejnenia na webovej stránke požičiatel'a. Dňa 05.10.2011 bol k Zmluve o výpožičke uzatvorený dodatok, ktorým sa zmenila celková plocha vypožičaných priestorov na 301,69 m² a úhrady za prevádzkové náklady a služby. Dňa 09.04.2013 bol uzatvorený ďalší dodatok, ktorým bolo dohodnuté, že sa zmluva uzatvára na dobu určitú do 31.12.2013. Na základe predloženej dokumentácie nebolo možné posúdiť, aký je dátum účinnosti zmluvy a či bol druhý dodatok uzatvorený ešte v čase platnosti pôvodnej zmluvy, resp. či inštitút užíval predmet výpožičky určité obdobie bez akéhokoľvek zmluvného vzťahu, preto tento postup nebol v súlade so zákonom č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej len "občiansky zákonník"), podľa ktorého je povinnosťou účastníkov dbať, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov.
- Dňa 28.06.2013 bol s prevádzkovateľom S., a. s. Bratislava uzatvorený dodatok č. 7 k Zmluve o poskytovaní telekomunikačných služieb a využití dátovej siete. Pôvodná zmluva bola uzatvorená 03.01.2007 medzi týmto prevádzkovateľom a ministerstvom. Jej predmetom bolo zriadenie virtuálnej privátnej siete a poskytovanie telekomunikačných služieb pre účastníka, včítane zaškolenia, údržby, spravovania, dohľadu, monitorovania a prípadných zmien a tiež aj údržby poskytnutých zariadení potrebných na prevádzkovanie telekomunikačnej služby. Súčasťou poskytovanej telekomunikačnej služby bola aj správa LAN sietí. Inštitút pristúpil k zmluve ako jedna zo 64 pristupujúcich zmluvných strán až pri podpise dodatku č. 7. Z tohto dodatku však nie je zrejмый spôsob vykonávania zmluvne dohodnutých ustanovení v inštitúte. Nebolo presne stanovené, aký rozsah služieb mal byť poskytovaný, ani za akú cenu. Doba trvania bola dohodnutá do 31.12.2017. Na základe uvedeného aj tento postup nebol v súlade s občianskym zákonníkom, podľa ktorého je povinnosťou účastníkov dbať, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov.

Inštitút mal vypracovanú Smernicu o vnútornom kontrolnom systéme účinnú od 01.11.2009. Smernica upravovala systém vnútornej kontroly a pravidlá, ciele a spôsob vykonávania finančnej kontroly. V zmysle tejto smernice je najvyšším kontrolným subjektom štatutár organizácie. Kontrolná činnosť sa delí na formálnu, vecnú a finančnú kontrolu.

Finančná kontrola zahŕňa predbežnú, priebežnú a následnú finančnú kontrolu. Kontrolu ekonomických procesov a s tým spojenú finančnú kontrolu zastrešuje vedúci ekonomického úseku prostredníctvom predbežnej, priebežnej a následnej finančnej kontroly.

Táto skutočnosť nebola v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého následnú finančnú kontrolu sú oprávnení vykonávať zamestnanci kontrolného orgánu verejnej správy a prizvané osoby len na základe písomného poverenia na vykonanie následnej finančnej kontroly vydaného vedúcim kontrolného orgánu.

Za účelom zabezpečenia jednotného postupu a realizácie stanovenia obehu účtovných dokladov, na zabezpečenie plynulosti a postupov prác v organizačných úsekoch inštitútu a na realizáciu včasného a správneho spracovávanía dokladov účtovníctva a evidencie mal kontrolovaný subjekt vypracovanú Smernicu o obehu účtovných dokladov. V zmysle tejto smernice proces obehu dokladov ovplyvňujú zamestnanci jednotlivých úsekov včasným spracovaním, potvrdením pravdivosti údajov a vypovedacou schopnosťou dokladov a došlé faktúry majú byť označené prezenčnou pečiatkou s dátumom doručenia, zaevidované v knihe došlých faktúr a v systéme SAP, po zaevidovaní je faktúra uvoľnená na zaúčtovanie účtovníkom. Zároveň má byť vystavený sprievodný list faktúry (resp. kontrolný a likvidačný list faktúry). Kontrolou bolo zistené, že v prípade niektorých faktúr boli tieto zaevidované ako prijaté až po dátume splatnosti, ktorý bol na faktúrach uvedený; dátum splatnosti na kontrolnom a likvidačnom liste sa líšil od dátumu uvedeného na faktúre. V týchto prípadoch došlo k situácii, keď inštitút neuhrádzal faktúry v dobe splatnosti, čím sa vystavoval riziku uplatnenia úrokov z omeškania. Zároveň nebol tento postup v súlade s uvedenou smernicou o obehu účtovných dokladov. Smernica nebola dodržaná aj v prípadoch, keď k faktúram neboli priložené dodacie listy alebo nebola priložená žiadanka, v inom prípade bola priložená žiadanka na tri položky v celkovej predpokladanej hodnote 23,39 eur, na jej základe bola vystavená objednávka, ale v skutočnosti bolo fakturovaných deväť položiek v celkovej hodnote 98,14 eur.

Nakladanie s prebytočným a neupotrebitelným majetkom v inštitúte v kontrolovanom období upravovala smernica o správe majetku štátu.

Z predložených návrhov na vyradenie majetku za obdobie 2012 - 2013 bolo zistené:

- Dňa 19.06.2012 komisia prerokovala návrh na vyradenie z majetku a vrátenie počítačovej zostavy, ktorá bola bezplatne zapožičaná na spracovanie agendy Štátnej pokladnice. Počítačová zostava sa pokazila a 12.06.2012 bola na základe preberacieho protokolu vrátená. Návrh o neupotrebitelnosti majetku bol schválený riaditeľkou inštitútu 7 dní potom, ako bola počítačová zostava vrátená.
- Zasadnutie vyradovacej a likvidačnej komisie v roku 2013 sa konalo 30.05.2013 a 23.10.2013. Hodnota vyradeného majetku v danom roku bola 18 980,45 eur. Išlo o zničené, nefunkčné, morálne zastarané, opotrebované a poškodené počítače, notebooky, USB kľúče, rádio, programy nainštalované vo vyradených PC, ako aj kancelárske kreslá, regále a pod. Časť vyradeného majetku bola odovzdaná firme na likvidáciu 17.07.2013, druhá časť až 23.01.2014. Tento postup nebol v súlade so smernicou o správe majetku štátu, v zmysle ktorej likvidáciu zabezpečí správca majetku a do 30 dní od schválenia návrhu na vyradenie predloží doklady o likvidácii.

Centrum vzdelávania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Centrum vzdelávania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „centrum“) bolo zriadené rozhodnutím ministerstva s účinnosťou od 01.04.2004 ako príspevková organizácia. Jej poslaním bolo zabezpečovať prehlbovanie kvalifikácie

a zdokonaľovanie profesionálneho a etického správania sa zamestnancov v štátnej službe a zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme rezortu, s cieľom zvyšovania odbornosti a etiky poskytovaných služieb občanom. Štatutárnym orgánom centra je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister práce sociálnych vecí a rodiny SR.

Zriaďovacia listina ani jej dodatky ku dňu ukončenia kontroly neobsahovali vecné a finančné vymedzenie majetku, čo bolo v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Na rok 2012 malo centrum schválený rozpočet príjmov vo výške 285 144,00 eur. Rozpočet výdavkov bez prostriedkov EÚ bol stanovený vo výške 285 144,00 eur. Rozpočet určil aj orientačné ukazovatele plánu pracovných síl organizácie vo výške 26 osôb, z toho desať odmeňovaných zo štátneho rozpočtu. V priebehu roka 2012 bol rozpočet centra upravovaný rozpočtovými opatreniami, pričom správca rozpočtovej kapitoly zvýšil rozpočtované príjmy vrátane prostriedkov EÚ o 2 858 692,56 eur na sumu 3 153 836,56 eur. Rozpočet výdavkov vrátane prostriedkov na projekty EÚ bol zvýšený o 3 048 046,37 eur na sumu 3 343 190,37 eur.

Schválený rozpočet bol v priebehu roka 2012 upravený 11 rozpočtovými opatreniami ministerstva. K rozpočtovým opatreniam bola predložená dokumentácia, z ktorej nebolo možné zistiť, koľko rozpočtových opatrení bolo v roku 2012 vykonaných a či boli všetky rozpočtové opatrenia zaevidované. Takto predložený spis nebol operatívnou evidenciou rozpočtových opatrení pre rok 2012 v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách.

Na rok 2013 bol schválený rozpočet príjmov vo výške 270 144,00 eur. Rozpočet výdavkov bez prostriedkov EÚ bol stanovený vo výške 270 144,00 eur. Rozpočet určil aj orientačné ukazovatele plánu pracovných síl organizácie vo výške 19 osôb, z toho osem odmeňovaných zo štátneho rozpočtu.

V priebehu roka 2013 bol rozpočet centra upravovaný rozpočtovými opatreniami, pričom správca rozpočtovej kapitoly zvýšil rozpočtované príjmy, vrátane prostriedkov EÚ, o 4 397 839,77 eur na sumu 4 682 983,77 eur. Rozpočet výdavkov vrátane prostriedkov na projekty EÚ bol zvýšený o 4 357 120,74 eur na sumu 4 642 264,74 eur.

Aj v roku 2013 predložená dokumentácia k tejto oblasti nebola operatívnou evidenciou rozpočtových opatrení pre rok 2013 v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách.

Kontrolou dokumentácie k verejnému obstarávaniu bolo zistené, že postupy pri verejnom obstarávaní v podmienkach centra v kontrolovanom období boli rozpracované v platných smerniciach. Zo vzorky vykonaných verejných obstarávaní za kontrolované obdobie bolo zistené nasledovné:

- Zber dát v rámci sociologického výskumu zameraného na analýzu faktorov ovplyvňujúcich účasť starších na trhu práce – podprahová zákazka s predpokladanou hodnotou do 25 000,00 eur bez DPH. Kontrolou dokumentácie o verejnom obstarávaní bolo zistené, že zmluva o dielo uzavretá s víťazným uchádzačom 12.11.2012 nebola zverejnená v Centrálnom registri zmlúv (ďalej len „CRZ“), čo bolo v rozpore so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého povinná osoba zašle bezodkladne Úradu vlády SR zmluvu na zverejnenie. Tento nedostatok bol odstránený doplnením preambuly do predmetnej zmluvy, ktorá nemenila jej obsah a následným zverejnením zmluvy v CRZ až 28.06.2013.
- Poskytnutie prekladateľských služieb – podlimitná zákazka s predpokladanou hodnotou do 45 600,00 eur bez DPH. Kontrolou predloženej dokumentácie a procesov zverejňovania relevantnej dokumentácie a dokladov neboli zistené nedostatky.

Okrem toho boli zistené nedostatky pri Zmluve o poskytovaní služieb bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“) a ochrany pred požiarmi (ďalej len „OPP“) s paušálom, ktorá bola uzavretá 01.04.2010. Predmetom zmluvy bolo plnenie povinností vyplývajúcich z ustanovení zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva vnútra SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii, ktoré boli uvedené v prílohe č. 1 k tejto zmluve. Finančné plnenie bolo dohodnuté mesačným paušálom vo výške 50,00 eur bez DPH. Miestom plnenia zmluvy bola Bratislava, Pekná cesta č. 6 pri počte 15 zamestnancov. Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú. Od uzavretia zmluvy centrum už dvakrát zmenil svoje sídlo, čo však nebolo v zmluve upravené. Táto skutočnosť nebola v súlade s občianskym zákonníkom, podľa ktorého účastníci sú povinní dbať, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov. Dodávateľ služieb BOZP a OPP po celé obdobie od 01.04.2010 až do ukončenia kontroly fakturoval centru mesačne paušálnu čiastku 50,00 eur bez DPH, pričom ani jedna faktúra neobsahovala mesačný rozsah dodanej služby, čo nebolo v súlade so zákonom o účtovníctve. Centrum predložilo doklad „Evidencia úloh v zmysle zmluvy o poskytovaní služieb BOZP a OPP s paušálom“, ktorý neobsahoval konkrétne dátumy a rozsah poskytnutých služieb dodávateľom.

Kontrolou 13 dohôd o vykonaní práce a 15 dohôd o pracovnej činnosti bolo zistené, že v 11 prípadoch bol v mesačných pracovných výkazoch u vybranej vzorky zamestnancov prekročený týždenný limit 10 hodín v rozpore so zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, podľa ktorého na základe dohody o pracovnej činnosti možno vykonávať pracovnú činnosť v rozsahu najviac 10 hodín týždenne.

V dvoch prípadoch v roku 2013 bol tento nedostatok odstránený predbežnou finančnou kontrolou ministerstva, ale v ostatných deviatich prípadoch bolo zákonné ustanovenie porušené. Na základe uvedeného centrum nevykonalo dôsledne predbežnú finančnú kontrolu v zmysle zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

V piatich prípadoch zamestnanci zamestnávaní súčasne na dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti u vybranej vzorky uvádzali v pracovných výkazoch v rovnakom čase duplicitne odpracované hodiny, čím bola porušená finančná disciplína v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách. Podľa bankového výpisu bola suma od dvoch zamestnancov vrátená na účet centra. Nakoľko boli uvedené finančné prostriedky vrátené, správne konanie nebolo začaté.

Na základe zmluvy o výpožičke uzavretej 01.04.2006 na nehnuteľný majetok štátu o rozlohe 512,02 m² bola sídlom centra Pekná cesta 6/B, Bratislava. Mesačné úhrady za služby spojené s výpožičkou boli zmluvne stanovené v sume 1 115,85 eur, t. j. 2,18 eur/m². Dodatkom č. 1 z 30.04.2010 k tejto zmluve sa zvýšila rozloha na 693,12 m² a mesačná úhrada za služby spojené s výpožičkou boli stanovené v sume 1 670,00 eur, t. j. 2,41 eur/m². Dodatkom č. 2 z 29.10.2010 k tejto zmluve bola táto zmluva zo strany požičiavateľa vypovedaná.

Dňa 08.09.2011 uzavrelo centrum ako nájomca s obchodnou spoločnosťou ako prenajímateľom zmluvu o nájme nebytových priestorov s výmerou 288,73 m² na Heydukovej ul. č. 12 – 14, Bratislava s nasledovnou výškou mesačného nájomného do 31.12.2016:

- od 01.10.2011 do 31.12.2011 v sume 1 000,- eur,
- od 01.01.2012 do 31.12.2012 v sume 2 998,- eur,
- od 01.01.2013 do 31.12.2013 v sume 3 610,- eur,
- od 01.01.2014 do 31.12.2014 v sume 3 907,- eur,
- od 01.01.2015 do 31.12.2015 v sume 3 979,- eur,

- od 01.01.2016 do 31.12.2016 v sume 4 050,- eur.

Štatutárny orgán centra týmto pri uzavretí tejto zmluvy nepostupoval v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách, podľa ktorého subjekt verejnej správy nie je oprávnený zaväzovať sa v bežnom rozpočtovom roku na také úhrady, ktoré nemá zabezpečené v rozpočte na bežný rozpočtový rok a zaťažujú nasledujúce rozpočtové roky.

Ďalšou súčasťou ceny nájmu boli platby za plnenia (energie a ostatné služby okrem upratovania prenajatých priestorov) v mesačnej výške 1 212,66 eur s DPH platné v zmluve len v roku 2011. Z uvedeného vyplýva, že centrum v roku 2011 uhrádzalo mesačné nájomné za kancelárske priestory v sume 2 212,66 eur, t. j. 7,66 eur/m² a do 30.11.2012 v sume 4 210,66 eur, t. j. 14,58 eur/m².

Dňa 29.11.2012 uzavrelo centrum ako nájomca s touto obchodnou spoločnosťou ako prenajímateľom zmluvu o nájme nebytových priestorov na obdobie od 01.12.2012 do 31.12.2013 s rovnakou výmerou 288,73 m² a výškou mesačného nájomného 2 021,11 eur. Ďalšou súčasťou ceny nájmu boli platby za plnenia (energie a ostatné služby okrem upratovania prenajatých priestorov) v mesačnej výške 1 212,66 eur s DPH. Z uvedeného vyplýva, že centrum v tomto období uhrádzalo mesačné nájomné za kancelárske priestory v sume 3 233,77 eur, t. j. 11,20 eur/m².

Dňa 07.01.2014 uzavrelo centrum ako podnájomca so zriaďovateľom - ministerstvom ako nájomcom zmluvu o podnájme nebytových priestorov na Špitálskej ul. č. 25, Bratislava na obdobie od 01.01.2014 do skončenia platnosti a účinnosti zmluvy o nájme (medzi Ministerstvom ako nájomcom a obchodnou spoločnosťou ako prenajímateľom) s výmerou 55 m² a výškou mesačného nájomného 577,50 eur. Ďalšou súčasťou ceny nájmu boli platby za plnenia (energie a ostatné služby) v mesačnej výške 343,20 eur s DPH. Centrum v tomto období uhrádzalo mesačné nájomné za kancelárske priestory v sume 920,70 eur, t. j. 16,74 eur/m². Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu však centrum užívalo od 01.01.2014 aj ďalšie kancelárske priestory s výmerou 104,65 m². Až dodatkom č. 1 k tejto zmluve z 31.07.2014 bol s účinnosťou od 01.08.2014 upravený predmet podnájmu na celkovú výmeru plochy 159,65 m². Z uvedeného vyplýva, že podnájom centrum za výmeru 104,65 m² v období 01.01.2014 až 31.07.2014 nehradilo zo svojho rozpočtu. Súčasná výška mesačného nájomného za kancelárske priestory v sume 16,74 eur/m² bola najvyššia za celé vyššie uvedené obdobie a voči mesačnému nájomnému za kancelárske priestory v roku 2013 (11,20 eur) stúpila o 49,50 %. Takéto konanie nebolo v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách, podľa ktorého verejné prostriedky sa môžu používať na krytie nevyhnutných potrieb a opatrení vyplývajúcich z osobitných predpisov a subjekt verejnej správy je povinný pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia.

Bolo tiež zistené, že centrum malo pridelené v rámci správy majetku štátu dve služobné motorové vozidlá, z ktorých jedno od 01.02.2014 do ukončenia kontroly nebolo používané. Centrum v súčasnosti s počtom osem zamestnancov využíva na plnenie svojich úloh len jedno služobné motorové vozidlo. Desať mesiacov nevyužívané druhé vozidlo je v zmysle zákona o správe majetku štátu prebytočným majetkom štátu a správca bol povinný s prebytočným majetkom štátu naložiť bez zbytočného odkladu, účelne a s maximálnou hospodárnosťou v súlade s týmto zákonom a osobitnými predpismi. Rozhodnutie o prebytočnosti majetku štátu malo byť písomné a malo obsahovať najmä označenie prebytočného majetku štátu a jeho identifikačné údaje, čo však centrum nevykonalo, a tým nepostupovalo v zmysle vyššie uvedeného zákona. Podľa pokynu zriaďovateľa zo 17.10.2014 sa bude centrum zlučovať s rozpočtovou organizáciou ministerstva a podľa vyjadrenia centra až vedenie novovzniknutej organizácie rozhodne o ďalšom využívaní majetku štátu.

Ďalej bolo zistené, že na základe rozhodnutia riaditeľa o neupotrebitelnosti majetku štátu a zápisov z prerokovania vo vyradovacej a likvidačnej komisii z 23.03.2012 bol 28.03.2012 vyradený a zlikvidovaný kancelársky nábytok v počte 31 ks s nadobúdacou cenou 3 305,04 eur. Jeho odvoz a likvidáciu zabezpečovala spoločnosť, ktorá nemala vo svojom živnostenskom liste nakladanie s odpadmi a nebola ani zapísaná v zozname registrovaných osôb na Obvodnom úrade životného prostredia Bratislava v zmysle zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch, čo nebolo v súlade so zákonom o správe majetku štátu, podľa ktorého neupotrebitelný majetok štátu, ktorý môže byť využitý ako druhotná surovina, ponúkne správca právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá sa zaoberá výkupom druhotných surovín. Ak nebude majetok štátu využitý ako druhotná surovina, zabezpečí správca jeho likvidáciu v súlade s osobitným predpisom.

Kontrolou predloženej dokumentácie k inventarizácii majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov k 31.12.2012 a k 31.12.2013 bolo zistené, že inventarizovaný podsúvahový účet – drobný krátkodobý hmotný majetok vo výške 108 305,33 eur nebol v súlade s účtovným stavom investičného drobného krátkodobého hmotného majetku vo výške 111 550,18 eur a tiež inventarizovaný podsúvahový účet – drobný krátkodobý nehmotný majetok vo výške 47 120,26 eur nebol v súlade s účtovným stavom investičného drobného krátkodobého nehmotného majetku vo výške 43 875,41 eur, avšak inventarizačné súčty oboch účtov boli v súlade s účtovníctvom. Uvedená chyba nastala pri prechode z pôvodného majetkového programu na jednotný program SAP. Chybné zaradenie majetku podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu vzniklo v rokoch 2008/2009 a uvedenú chybu informačný systém SAP neumožňuje opraviť.

Na základe kontrolou zistených nedostatkov boli Najvyšším kontrolným úradom SR navrhnuté tieto odporúčania:

- uzatvárať kontrakty tak, aby umožňovali zmysluplne a transparentne zostavovať rozpočet organizácie a následne v súlade s ním postupovať;
- vypracovať interný predpis tak, aby bol v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Protokoly o výsledku kontroly boli prerokované so štatutárnymi orgánmi kontrolovaných subjektov, ktorým bolo uložené prijať konkrétne opatrenia na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov a v stanovenom termíne ich predložiť NKÚ SR.